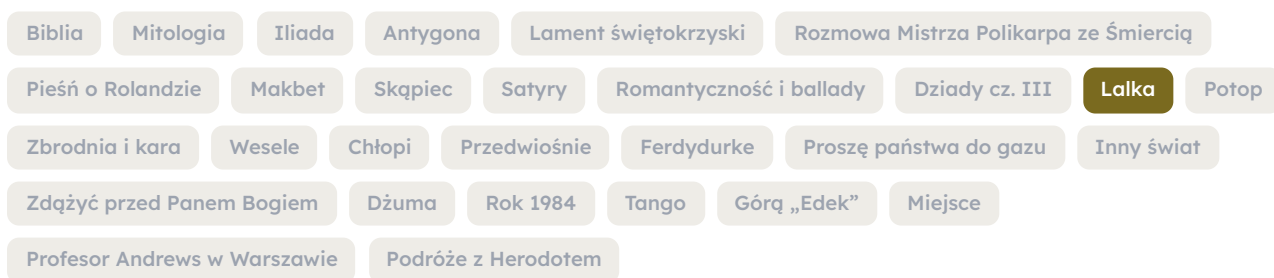

Pytania jawne bez stresu

76 pytań CKE na maturę 2027 i 2028.
Do każdego karta-ściągą i wypowiedź wzorcowa.

Bezpłatna próbka: jedno pełne pytanie

- Teza i mapa wypowiedzi z czasem mówienia
- 3 konteksty do wyboru i jak je powiązać
- Sceny-klucze, żeby uniknąć błędu kardynalnego
- Wypowiedź wzorcowa na ok. 4 minuty
- Pytania komisji, także o refleksję własną
- Plan powtórek i zwroty na egzamin

Jak korzystać z tego zeszytu

To nie jest zbiór gotowców do wykucia. To trening mówienia: każde pytanie rozpisane jest tak, żebyś w 15 minut przygotowania wiedział, co powiesz, a w 4–5 minut powiedział to spokojnie i po kolei.

- 1 Przeczytaj kartę-ściąkę** (lewa strona). Zapamiętaj tezę i pięć kroków mapy wypowiedzi. Słowa-klucze to „haczyki”, które wystarczy zapisać na kartce w czasie przygotowania.
- 2 Przeczytaj na głos wypowiedź wzorcową** (prawa strona) z zegarkiem w ręku. Potem odtóż ją i opowiedz to samo własnymi słowami. Nie ucz się tekstu na pamięć: komisja od razu to słyszy.
- 3 Wybierz swój kontekst.** Na karcie są trzy. Weź ten, który znasz najlepiej, a tabela „Konteksty uniwersalne” pokaże, do których innych pytań pasuje.
- 4 Przećwicz rozmowę z komisją.** Poproś kogoś, żeby zadał ci trzy pytania z karty. Odpowiadaj pełnymi zdaniami i zawsze uzasadniaj swoje zdanie.
- 5 Odhacz powtórki** w okienkach na karcie: po 1, 3 i 7 dniach, a na koniec tuż przed maturą. Rozłożone w czasie powtórki zostają w pamięci dłużej niż jedno długie „kucie”.

Co znaczą kolory

Antyk	Średniowiecze	Renesans
Barok	Oświecenie	Romantyzm
Pozytywizm	Młoda Polska	Dwudziestolecie
Wojna i okupacja / XX wiek	Literatura współczesna	

Dwie rzeczy, których nie wolno zapomnieć

Bez kontekstu tracisz połowę punktów.

Za zadanie 1. możesz dostać 8 pkt tylko wtedy, gdy oprócz lektury przywołasz kontekst. Bez kontekstu maksimum to 4 pkt (informator CKE, kryterium 1.).

Błąd kardynalny = 0 punktów.

Pomylenie głównych wątków albo losów głównych bohaterów lektury czytanej w całości zeruje wypowiedź. Dlatego przy każdej lekturze masz „Sceny-klucze”, a na karcie ramkę „Uwaga, pułapka”.

Matura ustna w pigułce

Część ustna z polskiego trwa ok. 30 minut. Losujesz zestaw z dwoma zadaniami: **zadanie 1. jawne** (pytanie z tej listy) i **zadanie 2. niejawne** (z dołączonym tekstem lub obrazem). Zdajesz od **9 z 30 pkt.**

15 min

przygotowanie: możesz pisać plan, konspekt i notatki do obu zadań

do 10 min

dwie wypowiedzi monologowe;
zaczynasz od dowolnego zadania;
nikt ci nie przerywa

do 5 min

rozmowa z komisją: 1–3 pytania, co najmniej jedno o twoją refleksję

Za co dostajesz punkty (30 pkt)

KRYTERIUM	PUNKTY
Aspekt merytoryczny wypowiedzi monologowych (zadanie 1. i 2., po 8 pkt)	16
Kompozycja wypowiedzi monologowych: wstęp, część zasadnicza, zakończenie (po 2 pkt)	4
Aspekt merytoryczny wypowiedzi podczas rozmowy	6
Zakres i poprawność środków językowych (monologi i rozmowa)	4

Zadanie 1. — jak zdobyć 8 punktów

Temat + lektura + kontekst

Tylko taki zestaw otwiera przedział 5–8 pkt. O tym, czy dostaniesz 8, decyduje argumentacja: **bogata** (pogłębiona, z trafnymi przykładami, wieloaspektowa, z namysłem) i bez poważnych błędów rzeczowych.

Temat + sama lektura

Bez kontekstu przedział to 1–4 pkt, nawet przy świetnej znajomości lektury. Kontekst ma być przywołany „przynajmniej częściowo funkcjonalnie”, czyli trafnie powiązany z zagadnieniem.

Co może być kontekstem

Inny utwór literacki, historia literatury, teoria literatury, charakter epoki, biografia autora, film, spektakl, muzyka, dzieło plastyczne, mitologia, Biblia, religia, historia, filozofia, kwestie polityczne i społeczne (informator CKE). Na każdej karcie masz trzy gotowe propozycje.

Czego komisja nie zapyta

Pytania w rozmowie **nie mogą dotyczyć faktograficznych detali** lektury. Pytają o zagadnienie, o teksty, które przywołałeś, i o twoje własne zdanie. Dlatego na kartach są pytania problemowe, a nie „w którym rozdziale...”.

Źródło: Informator o egzaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2024/2025 (CKE), s. 16–25; komunikat dyrektora CKE z 30.08.2024 r.

Lalka

Bolesław Prus · lektura obowiązkowa czytana w całości: uważaj na błąd kardynalny

Powieść realistyczna Bolesława Prusa (wyd. książkowe 1890), akcja w latach 1878–1879 w Warszawie, Paryżu i Zastawku. Kupiec Stanisław Wokulski, dawny student, powstaniec i zesłaniec, zdobywa majątek z miłości do arystokratki Izabeli Łęckiej. Drugą narrację prowadzi stary subiekt Ignacy Rzecki w „Pamiętniku starego subiekta”. Numeracja rozdziałów według wydania dwutomowego (tom I: 20, tom II: 18).

Sceny-klucze: to musisz pamiętać

GDZIE	CO SIĘ DZIEJE	PYTANIA
T. I, rozdz. I–III	plotki o „wariacie” Wokulskim; Rzecki rządzi sklepem i zaczyna pamiętnik (Mincel, Napoleon, młodość)	31, 35
T. I, rozdz. VII–VIII	Izabela pogardza „kupcem”, który kupił srebra Łęckich; w „Medytacjach” wspomnienie teatru i spacer nad Wisłą (góra śmieci przy wodociągach)	30, 32, 34
T. I, rozdz. IX	prezesowa Zastawska wspomina miłość do stryja Wokulskiego, rozdzieloną przez majątek i pochodzenie	32, 35
T. I, rozdz. X	pamiętnik Rzeckiego: Węgry 1848–1849, śmierć Augusta Katza	31, 35
T. I, rozdz. XII–XIII	kupno kamienicy Łęckich za 90 000 rubli; pojedynek z baronem Krzeszowskim	30, 32
T. II, rozdz. II–III	Paryż: ruch, porządek, nauka; profesor Geist i metal lżejszy od powietrza; Wokulski ciska tomikiem Mickiewicza	30, 31, 33, 34
T. II, rozdz. VIII–X	proces o lalkę: baronowa Krzeszowska oskarża Stawską	32
T. II, rozdz. XIV	pociąg do Krakowa: rozmowa Izabeli ze Starskim po angielsku; próba samobójcza na torach, ratuje go Wysocki	30, 33
T. II, rozdz. XV–XVIII	sprzedaż sklepu Szlangbaumowi, zniknięcie Wokulskiego, wybuch w ruinach Zastawia, śmierć Rzeckiego	30, 31, 33, 35

Pytania z tej lektury

30 Miłość – siła destrukcyjna czy motywująca do działania?

str. 5

Miłość – siła destrukcyjna czy motywująca do działania?

POWTÓRKI

- ☐ 1. dzień
☐ 3. dzień
☐ 7. dzień
☐ przed maturą

Miłość – siła destrukcyjna czy motywująca do działania? Omów zagadnienie na podstawie Lalki Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

TEZA: POWIEDZ JĄ W PIERWSZEJ MINUCIE

W „Lalce” miłość jest jednocześnie siłą, która pcha człowieka do wielkiego wysiłku, i siłą, która go niszczy. Wokulski z miłości do Izabeli zdobywa majątek i pozycję, ale ta sama miłość odbiera mu naukę, spokój i w końcu chęć życia, bo jest romantycznym złudzeniem.

MAPA WYPOWIEDZI

ŁĄCZNIE OK. 3:47 MIN

Wstęp 0:00–0:45	Prus pokazuje dwie twarze miłości w jednym bohaterze. Wokulski kocha jak romantyk, choć żyje w epoce pozytywizmu.
Argument 1 0:45–1:37	Siła motywująca: po zobaczeniu Izabeli w teatrze Wokulski jedzie na wojnę jako dostawca, zdobywa fortunę, kupuje srebra i kamienie Łęckich (t. I, rozdz. VIII i XII), pomaga ludziom (Wysocki, Marianna).
Argument 2 1:37–2:34	Siła niszcząca: dla Izabeli rezygnuje z pozostania w Paryżu przy badaniach Geista, a po rozmowie Izabeli ze Starskim w pociągu rzuca się pod pociąg (t. II, rozdz. XIV). Potem znika, a w ruinach Zastawia słyszący wybuch.
Kontekst 2:34–3:15	„Dziady” cz. IV: Gustaw, który kocha ideał wyczytany z książek, przeżywa miłość jako obsesję. Wokulski w Paryżu wprost obwinia poezję Mickiewicza za swoje złudzenia (t. II, rozdz. III).
Zakończenie 3:15–3:47	Miłość motywuje, gdy łączy się z rozsądkiem, a niszczy, gdy staje się ślepym uwielbieniem wyobrażenia, a nie człowieka.

SŁOWA-KLUCZE DO NOTATKI

Izabela jako ideał majątek z miłości
 romantyczny wzorec Mickiewicz pociąg do Krakowa
 Zastaw przesowa

UWAGA, PUŁAPKA

Nie mów, że Wokulski na pewno zginął. Powieść tego nie rozstrzyga. Nie myl też Starskiego (kuzyn, flirt) z Ochockim (kuzyn, wynalazca).

KONTEKSTY DO WYBORU (WYBIERZ JEDEN)

LITERACKI „Dziady” cz. IV – Adam Mickiewicz

Gustaw kocha ideał z lektur i niszczy siebie. Wokulski w Paryżu wprost obwinia Mickiewicza o „zatrute” wyobrażenie miłości.

LITERACKI „Cierpienia młodego Wertera” – J.W. Goethe

Wzór miłości nieszczęśliwej i samobójczej, który zawładnął wyobraźnią całej epoki.

LITERACKI „Zbrodnia i kara” – Fiodor Dostojewski

Inna twarz miłości: Sonia nie wyidealizowała Raskolnikowa, ale kocha go w upadku i prowadzi ku odrodzeniu.

PYTANIA KOMISJI: PRZECIWICZ ODPOWIEDŹ NA GŁOS

1. Czy Izabela jest winna dramatu Wokulskiego?

Częściowo: jest póżna i nieuczciwa, ale Wokulski kocha wyobrażenie, nie prawdziwą Izabelę. Wina leży też w jego romantycznym wzorcu.

2. Dlaczego Wokulski obwinia poezję romantyczną?

Bo nauczyła go szukać „niepochwytnego ideału”. Rzuca tomikiem Mickiewicza (t. II, rozdz. III).

3. Czy miłość może być dla Ciebie motywacją do zmiany życia?

Refleksja własna: dobra motywacja, gdy rozwija Ciebie, zła, gdy każe porzucić siebie i swoje cele.

Miłość – siła destrukcyjna czy motywująca do działania?

399 słów
ok. 3:48 min mówienia

Przeczytaj na głos z zegarkiem, potem opowiedz to samo **własnymi słowami**. Nie ucz się na pamięć: zapamiętaj kolejność części i jedno zdanie z każdej.

Wstęp

79 słów

Moim tematem jest pytanie, czy miłość jest siłą destrukcyjną, czy motywującą do działania. Odpowiem na podstawie „Lalki” Bolesława Prusa. Uważam, że w tej powieści miłość jest jednym i drugim naraz. Wokulski z miłości do Izabeli Łęckiej dokonuje rzeczy niezwykłych: zdobywa majątek i pozycję. Ta sama miłość odbiera mu jednak naukę, spokój, a w końcu chęć życia. Dzieje się tak, bo kocha nie prawdziwą kobietę, ale romantyczny ideał. To ciekawe, że Prus, pisarz pozytywizmu, każe swojemu bohaterowi kochać jak romantyk.

Argument 1

92 słów

Najpierw miłość jako motywacja. Z „Medytacji” w pierwszym tomie dowiadujemy się, że wszystko zaczęło się w teatrze, gdy Wokulski zobaczył pannę Izabelę. Od tej chwili postanowił wejść do jej świata, a do tego potrzebował pieniędzy. Wyjechał więc jako dostawca dla armii w czasie wojny rosyjsko-tureckiej i wrócił z fortuną. Kupił od jubilera srebra Łęckich, a potem ich kamienicę, przepłacając ją tak, by z nadwyżki Izabela miała posag. Miłość uruchamia też w nim dobroć: pomaga furmanowi Wysockiemu i jego bratu, a Mariannie umożliwia nowe życie. Bez Izabeli Wokulski byłby po prostu zamożnym kupcem.

Argument 2

100 słów

Ta sama miłość okazuje się jednak niszcząca. W Paryżu Wokulski poznaje profesora Geista, który szuka metalu lżejszego od powietrza i potrzebuje pieniędzy oraz pomocników. Wokulski mógłby zostać i współtworzyć wielkie odkrycie, ale wraca do Izabeli. Później sam pomyśli, że trzeba było zostać w Paryżu. Prawdziwą katastrofą jest podróż do Krakowa. Izabela rozmawia w pociągu ze Starskim po angielsku, pewna, że Wokulski nie rozumie, a on słyszy, jak naprawdę o nim myśli. Wysiąda w Skierniewicach i rzuca się na tory. Ratuje go dróżnik Wysocki, któremu kiedyś pomógł. Na końcu Wokulski sprzedaje sklep, znika, a w ruinach zamku w Zastawiu słychać wybuch.

Kontekst

72 słów

Kontekstem jest dla mnie czwarta część „Dziadów” Adama Mickiewicza. Gustaw kocha kobietę wyczytaną z romantycznych książek, a gdy ona wybiera bogatszego, jego miłość zamienia się w obsesję i prowadzi do samobójstwa. Prus świadomie nawiązuje do tego wzorca. W Paryżu Wokulski ciska tomikiem Mickiewicza o ścianę i oskarża poezję, że zatrąła mu życie, bo nauczyła go szukać niepochwytneho ideału. To zestawienie pokazuje, że nieszczęście Wokulskiego ma źródło w romantycznym sposobie myślenia o miłości.

Zakończenie

56 słów

Podsumowując: w „Lalce” miłość motywuje, dopóki pobudza do pracy i dobroci, a niszczy, gdy staje się ślepym uwielbieniem wyobrażenia. Wokulski przegrywa nie dlatego, że kocha, ale dlatego, że kocha kogoś, kogo nie zna. Moim zdaniem to przestroga aktualna także dziś: łatwo zakochać się w czyimś obrazie, na przykład z mediów społecznościowych, i zapomnieć o prawdziwym człowieku.

MOJA WERSJA: HASŁA, WŁASNY PRZYKŁAD, INNY KONTEKST

To była próbka. W pełnej wersji masz wszystkie 76 pytań

Do każdego pytania z listy CKE na maturę 2027 i 2028: karta-ściąga z tezą i mapą wypowiedzi, wypowiedź wzorcową na ok. 4 minuty, trzy konteksty, pułapki i pytania komisji. Do tego plan powtórek na 16 tygodni, zwroty na egzamin i tabela kontekstów uniwersalnych.

Pytania jawne bez stresu: komplet

193 strony A4, PDF do druku i na telefon. Szukaj w sklepie: niekazmuliczyc.pl/sklep/

Krótkie wersje online za darmo

Teza i plan odpowiedzi do każdego pytania: niekazmuliczyc.pl/matura-polski/pytania-jawne/

Lektury i liczba pytań

Biblia	3	Mitologia	3	Iliada	1
Antygona	2	Lament świętokrzyski	1	Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią	1
Pieśń o Rolandzie	1	Makbet	3	Skąpiec	2
Satyry	1	Romantyczność i ballady	2	Dziady cz. III	9
Lalka	6	Potop	1	Zbrodnia i kara	5
Wesele	5	Chłopi	1	Przedwiośnie	6
Ferdydurke	2	Proszę państwa do gazu	1	Inny świat	2
Zdążyć przed Panem Bogiem	3	Dżuma	4	Rok 1984	4
Tango	3	Górą „Edek”	1	Miejsce	1
Profesor Andrews w Warszawie	1	Podróże z Herodotem	1		